MSX BYTES

jaargang 1 - nr. 3

Abonnement (10 nrs) f 20,00

losse nummers f 2,50

Uitgever : TIM-2
Postbus 668
2300 AR LEIDEN
Bankrelatie
NMB : 67.89.09.875
t.n.v. TIM-2
giro bank: 60.000

objectieve
PROMOTOR voor MSX

MAANDELIJKS NIEUWS MAGAZINE VOOR MSX GEINTERESSEERDEN, FREAKS EN FANATEN

De redactionele pennestreek

Als je brieven ontvangt waarvan de inhoud symbolisch is voor de algemene negatieve stemming t.a.v. MSX in Nederland, dan is er, kunnen we stellen, toch werkelijk iets misgegaan. We willen daarom samenvatten wat een van onze lezers schreef. Maar, uiteraard, staan we ook voor uw reactie open. Het zou zelfs aardig zijn een rubriek te openen waarin de inhoud van uw brieven zo mogelijk letterlijk wordt weergegeven. Maar nu citeren we eerst briefschrijver M.v.S. te B.:

Beste TIM-2,

Gaarne denk ik met u mee. In dec. '88 kocht ik een 8255. Een maand later hoorde ik dat Philips er mee stopt. *Mijn* ***verontwaardiging*** *zit zeer diep.* Ik zou iedereen adviseren: "koop nooit meer iets van Philips!"
Maar inmiddels blijf ik toch een enthousiast MSX-er en in mijn kring zijn meerdere MSX-1 liefhebbers die een opvolger voor hun MSX-1 zoeken!
Gezien de vraag naar MSX-en en de overstap naar andere typen computers is het zeer waarschijnlijk dat MSX vastloopt als niet binnen een jaar een vervolg komt op: hardware + vooral P.R. In geen enkel krant of niet-vak-tijdschrift leeft MSX nog. M.I. is de markt NU nog open.
H.Gr.

Kunt u er nog iets verstandigs aan toevoegen? Dit is exact de conversatie tussen TIM-2 en Japan. Alleen, zo hard als wij werken om MSX in leven houden, veel harder is Japan er tegen de Europeanen nog iets op dit gebied te gunnen. En dat is heel jammer!
Misschien nog een dingetje. Levende personen hebben de feitelijke verplichting zich niet immoreel te gedragen. Zou het nu ook niet zo zijn dat ondernemingen, zijnde natuurlijke personen, zoals Philips er een is, toch ook de verplichting hebben ten opzichte van hun clienten een niet immoreel gedrag aan de dag te leggen? Dit is een wijze economie-les, en ik kan u verzekeren, er komen er meer.

Met vriendelijke groeten,
Diane Vandions

Inhoud

In deze MSX BYTES treft u aan:
- inhoud diverse MSX tijdschriften,
- wat doen Philips en Sony voor MSX-2?
- is een MSX-2+ een MSX-1 machine ?
- MSX clubs, firma's en beurzen,
- de nodige nieuwtjes.

MSX-2+, Nederland en JAPAN

Nederlanders, u kunt het wel vergeten! Wat? Dat MSX-2+ ooit in een Nederlandse of Europese versie op de markt verschijnt. TIM-2 heeft moeite nog kosten getroost er iets aan te doen; het lukt niet. De importeur die er geld in wilde steken is door de Japanners het bos in gestuurd met onacceptabele eisen, en Japan schijnt te wachten tot CD-I rijp is voor Europa. Dit kan nog ee tot twee jaren duren, hoewel de techniek sneller gaat dan we denken. Intussen doen enkele kleine Nederlandse en Belgische bedrijfjes hun best wat Japanse MSX-2+ machines naar Nederland te halen. Dit lukt aardig. Maar de grootste schreeuwlelijk op MSX gebied (een soort bedrijf uit Duitsland dat reeds met intussen vier Nederlandse fa's in de clinch ligt) doet er helemaal geen fluit aan. Bestel er daarom maar niets; hetzelfde is in Nederland ook te koop en niet duurder, maar wel dichter bij huis.

Intussen probeert TIM-2 enige typisch Japanse MSX-2+ machines naar Nederland te laten komen en zullen we bekijken in hoeverre ze aan de Nederlandse (Europese) norm kunnen worden aangepast. Dat kost geld. Neem daarom een abonnement op MSX bytes of wordt donateur. De folder ligt voor u klaar.

SONY

De fa. kon alleen informatie verstrekken over de situatie in Nederland. Even babbelen bracht aan het licht dat Sony geen enkele MSX computer meer te koop aanbiedt (hier, dus). Wel kan men voor alle typen computers zo nodig nog terecht bij een van de Sony service centra in Goningen, Delft of Eindhoven.

Plannen voor wat betreft MSX-2+ en CD-I waren er nog niet bekend. Een vorig gesprek met de afdeling verkoop stuite op veel weerstand wat betreft Sony's mening dat ze in Nederland geen MSX machine meer kwijt konden. Als we daarom nu het advies kregen onze indruk van de nog steeds aanwezige vraag in Nederland (en bij ons bekend eveneens in België) aan de afdeling marketing te doen toekomen, klinkt dat wel even anders.
Voorlopig Sony-Philips: 1-0.

MSX Computer Beurzen

Een van de meest op de voorgrond tredende eigenschappen van MSX gebruikers is hun geneigdheid tot beursbezoek. Daarom zullen we steeds proberen een overzicht te geven van de ons bekende te organiseren beurzen in binnen- en buitenland op dit terrein.

Hobby computer beurs

Op 21 april a.s. in Assen, Triantha HAL, een beurs voor de hobbymatige en (semi) professionele computer gebruikers. De organisator is de Stg. Radio Contest Groep Assen, Postbus 410, 9400 AK ASSEN.

MSX Japan-dag beurs

Wij zagen in een tijdschrift een advertentie(?) met GAAT NIET DOOR er dwars doorheen.
In een ander MSX magazine werd deze dag als afge-last aangekondigd.

MSX & PC koopbeurs '90

Op 9 juni organiseert het C.U.C. i.s.m. de Groenoordhallen te Leiden een groots opgezette MSX & PC KOOPBEURS. Naar wat wij vernomen hebben MOET u hier naartoe.

Een beurs waar u kunt kopen wat u altijd al had willen hebben, maar nu tegen een acceptabele prijs, een diversiteit aan aanbod van hardware en software, demonstraties van de nieuwste PC's en MSX-2+ machines en de spelen die er bij horen. De diverse MSX clubs uit Nederland zijn aanwezig en verder ieder-een die uw vragen kan beantwoorden.

Tilburg

MSX Beurs Tilburg was een succes. Weliswaar een beetje benauwd onderkomen, een iets minder fraaie oprijlaan en enig FM PACK geschal.

De late deelname van enige standhouders lag aan het eerste mede ten grondslag. Maar menig standhouder ging tevreden naar huis en ook degenen die slechts acte de presence gaven hebben in ieder geval met hun collega's/rivalen/concurrenten van gedachten kunnen wisselen.
Nieuwe ontwikkelingen voor MSX uit de privesfeer en de levendige belangstelling van bezoekers gaven de indruk dat MSX best nog wel even meegaat.

Philips

Uit een gesprek met Philips Ned. bleek dat zij - voorlopig - er nog niet aan dachten MSX opnieuw in hun produkten pakket op te nemen. Philips Duitsland levert nog steeds de NMS.8280 uit, maar het gerucht dat zij ook de MSX-2+ serie gaan voeren konden we nog niet bevestigd krijgen.
Wel staat Philips Ned. borg voor service aan de door hen verkochte MSX computers; deze kunnen daartoe bij iedere Philips service dienst worden aangeboden. Er zijn dus nog wel onderdelen op voorraad.
Wel gaat Philips binnenkort 8 service centra sluiten. Dat wordt verder reizen voor service.

Via de PTC is nog de officiele MSX muis te verkrijgen en de MSX printer type NMS.1436 die volgens de Philips voorlichter volledig MSX, IBM en Epson (dus ook voor de PC) compatible zou zijn. De instelling geschiedt via achter op de printer geplaatste uitwendige dip switches.

6 MHz en NIET sneller.

Er zijn 7 MHz projecten in omloop en in een geval hoorden we reeds van een 8 MHz versie die zou draaien. Ok, met geluk gaat alles. Maar, pas op, er zit een addertje onder het gras. De door de fabrieken gebruikte componenten zijn van een kwaliteit die op 3,75 MHz zijn toegespitst. Met veel technische inventiviteit blijkt het (beschermde!) C.U.C. 6 MHz project nu op iedere MSX computer goed te functioneren. Dit dient zo te blijven, want de interne warmte ontwikkeling in de IC's bij nog hogere snelheden gaat ten koste van het leven de de IC's in de gehele computer (uit de praktijk reeds vernomen). Uw snelheidswinst kan snel veranderen in een financieel verlies. Bovendien, laat het inbouwen aan goed bekend staande techneuten over als u zelf over uw eigen benen al struikelt. Dat is toch geen schande, iedereen moet op zijn tijd hulp inroepen. Maar bij autopech roep je niet de brandweer, niet waar.

MSX Computer Club dagen

Wie organiseert er waar een clubdag van zijn club. In deze rubriek kunt u uw informatie kwijt. Maar dan moeten we deze wel ontvangen. Stuur ons uw info, brochures en folders.

BASICODE-2

De briefkaartaktie gericht aan de directie van de NOS loopt nog steeds. Het is ongehoord het programma Hobbyscoop uit de lucht te halen - zonder er een alternatief voor in de plaats te stellen.

Het uitzendschema van Hobbyscoop is weliswaar opnieuw verlengd, maar dat is toch geen oplossing. Uw kaart of ander schriftelijke reactie ten gunste van dit programma, in vriendelijke stijl geschreven, kunt u zenden aan:

Directie Radio NOS
Postbus 1200
1200 BE HILVERSUM

CP/M Plus en de VG.8035

Dit bekende besturingssysteem voor (Z80) computers heeft af en toe ruzie met een specifieke computer. Bovendien is het nota benen nog wel de computer waarop deze Plus versie van CP/M 3 werd ontworpen.

Een verandering van het moederbord door Philips, midden in de serie produktie, ligt hieraan ten grondslag. Is niet leuk, is gebeurd, zand er over, maar nu de oplossing.

In feite komt het neer op een timing probleem bij het aanspreken van de memory mapper. Software die 128K nodig heeft, kan derhalve in de problemen komen, CP/M Plus geeft dus problemen. Het aanbrengen van slechts een klein condensatortje haalt u binnen 5 minuten uit de brand.

Maar, goeie vraag, waar moet dat C'tje worden aangebracht.

Op het moederbord van de NMS 8235 zit IC 74LS670 (U23). Tussen pen 7 en pen 8 soldeert u een condensator van 1000 pF en CP/M Plus loopt weer volgens het spoorboekje.

MSX-2+ een MSX-1 machine?

Geloof het of niet, een Sanyo (een van de mooiste) start op als MSX-1 computer. We probeerden het uit met een programma dat een sourcecode (machinetaal programma) had die voor MSX-1 anders moest zijn dan voor MSX-2. Op een MSX-2+ machine begin je dan met de MSX-2 versie; (bijna) logisch, nietwaar. Maar het programma draaide er voor geen (centi)meter. Hoe kan dat nu??
Op de een of andere manier besloten we de MSX-1 versie van het programma uit te proberen. Draaide als een lier. Alleen, wat wordt de conclusie?
De MSX-2+ machines worden in Japan zuiver als spelletjes computers gezien. Ooit wel eens gehoord van een Japanse MSX club of soft- of hardware ontwikkeling in de PD sfeer? Nu, wij ook niet. In Europa bezien we een MSX machine als een computer waarmee je iets kunt doen, uitbreiden, opfokken, sneller maken, enz. Maar daarom zijn de Japanse MSX-2+ machines slechts met 64K RAM utgerust. De spelletjes hebben in cartridgevorm genoeg ROM aan boord om MegaROMS genoemd te worden.

Affijn, nu de oplossing er een echte MSX-2 van te maken. Dat bleek te kunnen in de vorm van een extra RAM uitbreiding met memorymapper. Paste in slot 1, MSX-2 versie van ons testprogramma er in en toen bleken we met een typische MSX-2 machine te doen te hebben. Een MSX-2+ (minder dan f 1900,-- met twee drives) machine is derhalve geen MSX-1 computer met MSX-2+ features. De uitbreiding (f 450,--) maakt er een MSX-2(+) machine van. Daartoe krijgt u een RAM uitbreiding en een memory mapper. En het laatste was de valstrik. Wij kenden hier te lande slechts MSX-2 machines 'met' memory mapper en ons testprogramma voor MSX-2 machines vond die niet. De MSX-1 versie van het testprogramma behoeft geen memory mapper en dat draaide derhalve correct. Ons testprogramma zal derhalve een MSX-2+ aanpassing moeten ondergaan.

Een tweede aspect dat zich aandient bij MSX-2+ is de trafo. Deze is slechts op 110 (Japanse) volts aan te sluiten (ook al kennen de Japanners 220 V); er dient ook wat dat betreft een modificatie te worden aangebracht in de vorm van of een nieuwe trafo of een extra trafo. Dan het derde obstakel, het toetsenbord wijkt af van de opzet zoals wij die kennen (QWERTY - AZERTY). Er staan Latijnse letters op, zodat wij het kunnen lezen, alhoewel die t.o.v. elkaar enigszins staan verschoven. Het is dus wennen geblazen. Ook de Japanse KANJI karakters staan er op, dus de bedrukte bezetting is zeer druk. Maar, daar is goed mee te leven. Een Panasonic MSX-2+ machine schijnt standaard met een 5 MHz Z80 te zijn uitgerust die met een specifieke POKE is op te roepen, zodat hij ook op 5 MHz draait. Ervaring hebben we daar nog niet mee.
Dit zijn wel de hoofd verschillen die u op een Japanse MSX-2+ machine aantreft t.o.v. een standaard MSX-2 machine. Niet onoverkomelijk in het gebruik is de uiteindelijke conclusie.
Echter, een typisch Europese MSX-2+ machine zou van harte welkome zijn en dat is waartoe TIM-2 (en MSX bytes) zich voor inspant, al lijkt het inmiddels een welhaast onhaalbare kaart te worden. Ons Hollandse koopmanschap laat ons echter niet in de steek en de aanhouder wint (wel eens).

Geert van Dongen

MSX Computer Clubs, firma's, e.d.

Dat zijn er nogal wat in ons ook in dit opzicht nogal verdeelde landje. Maar niet alleen clubs, er houden zich ondanks alles een hele boel firma's met activiteiten gericht op het MSX front bezig. We geven u van deze een lijst en voor zo ver mogelijk de activiteiten en aangeboden artikelen. Natuurlijk houden wij ons aanbevolen voor uw nadere informatie, die we er aan toe zullen voegen in de volgende MSX BYTES's.

de firma's

BRIDGESOFT,
Koedijklaan 17
1406 KX BUSSUM

Bij hen zijn nog enige MSX-2 programma's voor bridge op de MSX machine te verkrijgen.

Sparrowsoft/GREEN b.v., Stripe 12,
TERHORNE

De firma heeft onlangs de gehele voorraad verkocht. Wat er nu verder gaat gebeuren en of/hoe zij verder gaan hoort u binnenkort.

MSX Centrum,
Witte de Withstraat 22a,
Amsterdam

Een van de laatste ondernemingen die zich bezighouden met het MSX gebeuren.

De enige firma waar u een echte MSX-2+ machine kunt kopen in Nederland. Wij zagen hun aanbieding van f 995,-- voor een MSX-2+ machine. Tel. 020-167058

New dimension software,
Postbus 247,
3840 AE HARDERWIJK.
Tel. 03410-26017

Voor spellen en hardware timmeren zij hard aan de weg. De nieuwe spelling checker, DOS 2.20, enz.

SUCOM/MSX LINE,
Kartuizersvest 109, LIER (België)

Bijna alles op het gebied van MSX-2(+) en de standaard MSX benodigdheden. Men spreekt er met kennis van zaken.

de clubs

Computerclub Swalmen
Rieterweg 32
6071 BJ Swalmen

Computerhobby club
C.U.C.
Postbus 202
2300 AE Leiden

G.G. Leek e.o.
Oldenoert 50
9351 KP LEEK

MSX Avengers Doetich.
Postbus 24
7038 ZG ZEDDAM

MSX Club Tilburg
Borculolaan 35
5043 ZP Tilburg

MSX GG Oud-Bijerland
Postbus 1276
3260 AG Oud-Bijerland

MSX groot Den Haag
Loosduinsekade 490
2571 CM DEN HAAG

SGGA - Systeem gg
p/a De Stolp
Violierenplein 101
7329 DR APELDOORN

Mechelse Computer Vereniging
Kl. Nieuwendijkstr.17
2888 MECHELEN
België

Mega Club MSX
108, Rue Marceau
59280 ARMANTIERES
Frankrijk

MSX Link Int.
11, Ayscough Ave.
Spalding, PE 2 QB
Engeland

ENI
Apdo. de Correos 22.030
08080 Barcelona
Spanje

Stuurt u ons ook uw club orgaan met adres.

Wij lazen

de MSX Computer tijdschriften die wij krijgen toegestuurd of aantreffen.

We vermelden ze in alfabetische volgorde, nemen ze door en pakken de hoofdpunten er uit. Het betreft hier tijdschriften die u (in het algemeen) in de losse verkoop kunt aantreffen. De inhoud van een blad is de verantwoording van de eigen redactie.

Wanneer MSX bytes signaleert dat op significant slechte wijze wordt bijgedragen aan het imago van MSX, of de normen van openbare orde worden overtreden, zal er van die uitgave of dat tijdschrift geen recentie (meer) kunnen worden opgenomen.

C.U.C. journaal 33

Het super screendump KAMELEON programma kreeg een vervolg: nog superder, nu de MSX-2 versie. Hierbij is een gebruikersvriendelijk aanpasprogrammadeel, dat u helpt het programma zo eenvoudig mogelijk aan uw printer aan te passen voor een keurige screendump van scherm 0 t/m 8 plus de sprites, vergroot, verkleind en dwars of rechtop, enz.. De MSX-1 versie stond in uitgave 32.

Weet u trouwens dat het C.U.C. journaal een kleine 1000 pagina's informatie in ComNet heeft staan. Log eens in, want ComNet is weer iets be(taal)reikbaarder geworden voor de gewone man (pag. #328*).

Niet alleen aandacht in dit magazine voor MSX Basic, maar eveneens voor assembler, met bijv. een eenvoudige praktisch ontwerp om je MSX machine IN en UIT te komen en iets te besturen. Artikelen over telecommunicate, Basicode, normaliseren en CP/M (MSX-DOS) ronden het tijdschrift goed af.

Elektuur

Publiceert regelmatig interessante en goed toepasbare MSX ontwerpen. Inkijken en die bepaalde uitgaven aan je MSX bibliotheek toevoegen.

HCC Nieuwsbrief 127 & 128

MSX? Niet veel. Maar hoop doet leven, ten slotte hebben ze een MSX gg.

MSX Club Magazine

Nog geen nieuwe; zie MSX Bytes nr. 1

MSX Forum

Een Frans-talig blad. Uitgegeven door hobbyisten die een uitgave het licht doen zien wanneer er voldoende kopij voor is. Een niet onredelijk standpunt, dat misschien ook tegen gaat dat er onvolwaardige zaken worden gepubliceerd.

Wij hadden de indruk dat er aan dit blad deskundige personen hun medewerking verleenden. In de laatste zelfs een bijlage van de laatste binnengekomen kopij. Spelbeschrijvingen, listings, hardware, div. talen komen aan bod. Verzorgd en informatief.

MSX gids

Nog geen nieuwe uitgave op de redactie ontvangen. Nieuwe naam zou Software Gids worden, maar de maart/april uitgave draagt nog het logo MSX vernamen we.

MSX info '90

Schreven wij in MSX Bytes 1 nog dat de volgende uitgave de op een na laatste van dit MSX tijdschrift zou zijn, plotseling ontvingen wij een schrijven dat er een dubbelnummer op komst was. Dat is nu binnen. Hans Smeenk vertrekt er als redacteur, maar we zagen nieuwe namen en een redelijk goede inhoud.

Doch, of het 't echte laatste nummer is. Zouden de verkoopresultaten dat gaan uitmaken?

MSX mozaik

Nog geen nieuwe ontvangen op de redactie.

MSX software grapjes (of tips)

Wij ontvingen een briefkaart van W.v.d.K. te V. met de volgende POKEs die op een MSX machine een bepaald effect geven.

Het **vertragen** van de Z80

Dit betekent in feite het vertragen van de kloksnelheid. Zonder verdere uitleg zegt de auteur: men kan de CPU-snelheid zelf bepalen: Daartoe beschreef hij tevens twee kleine listinkjes.

```
100 FOR T=0 TO 200
120   POKE 65240+T,255
130 NEXT T
```

Bij T=200 treedt de grootste vertraging op.

```
100 FOR T=0 TO 200
110   POKE 65240+T,0
120 NEXT T
```

Nu gaat alles weer op de oude vertrouwde snelheid. We hebben het uitgeprobeerd en inderdaad, bij de grootste vertraging hobbelt de cursor als het ware over het beeldscherm. Aardig gevonden, maar wie heeft er nu een leuke toepassing voor?

Een softwarematige reset treedt op na: POKE 64930, 255. Dit klopt. Het viel ons hierbij echter op dat voor T wel een waarde tussen 160 en 255 dient te worden gekozen. T=150 geeft problemen, bij T=99 loopt de machine vast met een scherm vol Sintax errors en voor T=100 t/m 125 gebeurt er gewoon niets. Af en toe ontstaan er diskette inleesfouten bij een autoexec.bas file. POKEn is leuk, maar kan 'goed fout' aflopen.

Onbekend

is onbemind. Hebben we u niet vermeld? Stuur uw tijdschrift, club magazine, of hoe het ook noemt, naar onze postbus en in een volgende uigave van MSX bytes komt u de bespreking ervan tegen.

Nieuw MSX boek

De firma New Dimension Software kondigde haar nieuwste boek aan: "***FM-PAC/MSX music verder uitgediept***".
Omdat de prijs van een kleine oplage hoog ligt, krijgen niet alle redacties van MSX bladen een "present" exemplaar. Het is, vanwege plausibele rede-nen, slechts te koop; ook voor redacties en recencenten. Adres:
New Dimension software
Postbus 247
3840 AE HARDERWIJK

Japan en MSX-2+

Japanners zijn uiterst beleefde mensen, maar er zaken mee (leren) doen is welhaast onmogelijk. TIM-2 probeert hun interesse voor de Europse MSX markt opnieuw te stimuleren, edoch, men blijft er lauw. De vraag is natuurlijk, of zij wachten met promoten tot over ca. 2 jaar het CD-I als MSX opvolgend systeem gereed is en uitkomt. Wat hebben wij daar nu echter aan?!

VIDEODAT

Een Duitse uitvinding en de TV tegenhanger van Basicode. In de ongebruikte terugslagenlijnen van een TV beeld wordt informatie aangebracht. Een decoder kan thuis uit die beeldlijnen de informatie te voorschijn halen.Wij komen hier nog op terug.